

TÜBİTAK

**TEKNOLOJİ VE YENİLİK DESTEK
PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI
(TEYDEB)**

**1801-SANAYİ AR-GE PROJELERİ İÇİN GERİ ÖDEMELİ VE HİBE
DESTEK PROGRAMI**

1832 Sanayide Yeşil Dönüşüm Çağrısı 2024-3

Bu çağrı duyurusu, 1801-Sanayi Ar-Ge Projeleri İçin Geri Ödemeli ve Hibe Destek Programı Uygulama Esasları çerçevesinde Dünya Bankası Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamında yürütülecektir. Çağrıda belirtilmeyen hususlar için 1801-Sanayi Ar-Ge Projeleri İçin Geri Ödemeli ve Hibe Programı Uygulama Esasları ve ilgili diğer TÜBİTAK mevzuatı hükümleri geçerli olacaktır.

- 1. ÇAĞRI KODU:** 1832 Sanayide Yeşil Dönüşüm 2024-3
- 2. ÇAĞRI BAŞLIĞI:** 1832 Sanayide Yeşil Dönüşüm Çağrısı 2024-3
- 3. ÖN BİLGİ VE ÇAĞRI GEREKÇESİ:**

Avrupa Birliği, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında, sera gazı emisyonlarını, 2030'a kadar asgaride %55 oranında azaltmayı ve 2050'ye kadar da net olarak sıfırlayarak, iklim-nötr bir yapıya kavuşmayı hedeflemektedir. Avrupa Yeşil Mutabakatı ile AB politikalarında öngörülen kapsamlı değişikliklerin yanı sıra, uluslararası ekonomi ve ticarete meydana gelen dönüşüm karşısında, ülkemiz kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde sürdürülebilir, kaynak-etkin ve yeşil bir ekonomiye geçişi destekleyecek dönüşümün sağlanması, Türkiye'nin 1980 sonrası ihracata dayalı büyüme stratejisi ile küresel ekonomiyle sağladığı bütünleşmenin korunması bakımından büyük önem arz etmektedir. İklim değişikliğinin artan etkilerinin bilincinde olan ülkemiz Temmuz 2021'de Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı açıklamıştır. Bu çerçevede Yeşil Mutabakat Eylem Planına yönelik olarak 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayınlanmıştır.

Eylem Planınının 2.1.9.maddesinde "Sanayinin yeşil ve dögüsel ekonomiye geçişine ve emisyon azaltımına katkıda bulunacak faaliyetlerde/projelerde mümkün olduğunca uluslararası finansman kaynaklarının ve IPA fonlarının kullanımı" eyleminin sorumluluğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına verilmiştir. Bu kapsamda koordinatörlüğünü Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yürüttüğü Dünya Bankası Türkiye Yeşil Sanayi Projesinin Ar-Ge bileşenlerinin yürütülmesinden sorumlu kuruluş olarak TÜBİTAK da projede ortak olarak yer almaktadır.

Tüm bu gelişmeler ışığında, Türkiye ekonomi ve sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzem görülmektedir. Bu alanda atılacak adımlar aynı zamanda ülkemizin küresel değer zincirlerine entegrasyonunun geliştirilmesi ve uluslararası yatırımlardan alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil etmektedir. Bu nedenle ülkemiz sanayisini yeşil dönüşümün gerekliliklerine hazırlamak ve bu süreci teknoloji ve yenilik yoluyla hızlandırmak adına Dünya Bankası Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamında özel sektöre yönelik KOBİ ve büyük ölçekli kuruluşların başvuru yapabileceği geri ödemeli ve hibe destek mekanizması içeren bu çağrıya çıkmıştır.

4. ÇAĞRININ HEDEFLERİ:

Yeşil dönüşüme katkı sağlayacak çözüm önerilerinin, kuruluşlar tarafından Ar-Ge yolu ile hızla ürüne dönüşebilecek ve ticarileşebilecek çıktılara dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Çıktıların temel hedeflerinin üretim birimi başına elektrik ve su tüketiminde azalma, geri dönüştürülemeyen atık miktarında azalma ve ele alınan sorun ile ilgili yenilikçi yeşil teknoloji çözümlerinin geliştirilmesine yönelik olması beklenmektedir.

5. BEKLENEN ETKİ:

Bu Çağrı kapsamında beklenen etkiler şu şekildedir:

- Ülkemiz sanayinin düşük, orta ve yüksek teknoloji sektörlerinde iklim değişikliği odaklı ve sürdürülebilir yeşil dönüşüm faaliyetlerinin hızlandırılması,
- Geliştirilen ürün veya hizmet ile yeşil dönüşüme uyumlu ürün ihracatının artırılması ve ithalat bağımlılığının azaltılması,
- Yeşil Mutabakat ile belirlenen hedefler doğrultusunda ülkemizin AB başta olmak üzere, diğer ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi,
- Yeşil dönüşüm çözümü odaklı Ar-Ge faaliyetlerinde özel sektör kuruluşları arasında iş birliğinin yaygınlaştırılması,
- Cari açığın düşürülmesi.

Projeler kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin yeşil dönüşüme sağlayacağı katkıda düşük karbon emisyonu, verimlilik, elektrik, su tasarrufu, geri dönüşüm vb. konular önceliklendirilecektir. Faaliyetlerin yaratacağı toplumsal etkinin sosyal, ekolojik, kültürel, ekonomik vb. boyutları da dahil olacak şekilde analizine ilişkin çalışmalar planlanması ve toplumsal fayda açısından katkı sağlanması beklenmektedir.

6. ÇAĞRI KAPSAMI/KONUSU:

Aşağıdaki bağlantıda yer alan Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamındaki Ar-Ge ve Yenilik Konuları çağrı kapsamındadır.

https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/2024-03/db-yesil-ar-ge-ve-yenilik-konu-basliklari-v7_1.pdf

Çağrıya sunulacak projelerin daha önce üzerinde çalışma yapılmış Ar-Ge faaliyetlerinin devamı niteliğinde olması beklenmektedir. TÜBİTAK-TEYDEB veya KOSGEB destekleri ile yürütülmüş, belirli bir aşamaya gelmiş ancak henüz ticarileştirilmemiş ve ticarileşmesi için üzerinde halen Ar-Ge çalışması yapılması gereken ürün veya hizmetleri içeren çalışmalar çağrı kapsamındadır. Bununla birlikte kuruluşların ulusal/uluslararası kaynaklarla ya da kendi finansal kaynakları ile belirli bir aşamaya getirdikleri yeşil dönüşüm odaklı Ar-Ge ve yenilik çalışmaları da yapılan ön çalışmaların projede belirtilmesi durumunda bu çağrı kapsamında değerlendirilebilecektir.

Yararlanıcı firmaların projelerinin ağırlıklı olarak mevcut bir Ar-Ge prototipi üzerinde ileri geliştirme veya iyileştirme çalışmaları, prototipin doğrulanması veya onaylanmasına yönelik testler gibi ticarileşmeye yönelik teknoloji doğrulama çalışmaları yürütmesi beklenmektedir. Bu çalışmalar aynı zamanda daha çevreci üretime, enerji veya kaynak kullanımında daha yüksek verimliliğe katkıda bulunan büyük ölçekli demonstrasyon ve pilot üretim tipi faaliyetleri de içerebilir.

7. TANIMLAR:

Çağrıya özgü tanımlar aşağıda verilmiştir. Burada geçmeyen tanımlar için 1801- Sanayi Ar-Ge Projeleri İçin Geri Ödemeli ve Hibe Destek Programı Uygulama Esaslarındaki tanımlar geçerli olacaktır.

Çevresel ve Sosyal Risk Yönetimi Beyan Formu: Çevre, toplum ve sürdürülebilir kalkınmaya katkılar açısından çevresel ve sosyal yönetim yaklaşımı kapsamında genel gereksinimleri ve prosedürleri inceleyen temel belgeyi,

Deprem Bölgesindeki KOBİ: Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerindeki KOBİ'leri,

Deprem Bölgesindeki Kuruluş: Projede yer alan ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye veya Şanlıurfa illerinde bulunan KOBİ veya büyük ölçekli sermaye şirketlerini,

Ekonomik Fizibilite Raporu: Proje başvurusunun ekinde sunulan ve hedeflenen ürün/ürün grubunun teknik fizibilitesini, pazar araştırmasını, katma değer, verimlilik ve rekabet gücü açısından beklenen etkisini, üretim, satış ve pazarlama stratejilerini, varsa ilave yatırım planını, yıllara göre satış hedeflerini ve karlılık projeksiyonu gibi bilgileri içeren dokümanı,

Geri Ödemeli Destek: Kuruluşlardan proje bitiminden sonra geri tahsil edilmek üzere verilen desteği,

Geri Ödemeli Destek Oranı: Geri ödemeli destek tutarının kabul edilen bütçeye oranı,

Grup Yürütme Kurulu (GYK): Grup faaliyetleri ile ilgili konularda görüş, öneri ve karar veren Kurulu,

Kabul edilen bütçe: Proje için önerilen bütçenin değerlendirilmesi neticesinde destek kapsamına alınan toplam tutarı,

Spin-off: Ana kuruluştan yeni iş modeli ile ayrılarak oluşan bağımsız kuruluşu,

Teknoloji Hazırlık Seviyesi (THS)¹: Geliştirilmekte olan bir teknolojinin olgunluk ve kullanılabilirlik seviyesini ölçmek amacıyla kullanılan endeksi,

Uygulama Esasları: 1801-Sanayi Ar-Ge projeleri İçin Geri Ödemeli ve Hibe Destek Programı Uygulama Esaslarını ifade eder.

8. PROJE BÜTÇESİ ÜST SINIRI²:

Proje bütçesi üst sınırı kuruluş ölçeğine göre aşağıdaki gibidir³:

Mikro/Küçük Ölçekli	: 8.500.000 TL
Orta Ölçekli	: 13.000.000 TL
Büyük Ölçekli	: 25.000.000 TL

¹ THS soru setine ve tanım dokümanlarına aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

<https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/21566/tubitak-ths-soru-setleri.xlsx> .

² Proje destek süresince proje bütçe üst limitleri Dünya Bankası tarafından belirlenen üst limitlere kadar artırılabilir.

³ Proje başvuru tarihindeki kuruluş ölçeği dikkate alınır.

9. PROJE SÜRESİ ÜST SINIRI:

Proje süresi en fazla 24 aydır. Destek süresi uzatılsa bile ek süre dahil bu süre aşılamaz.

10. PROJE ÖZEL HESABI VE ÖDEMELER:

Kuruluş tarafından Uygulama Esaslarına uygun olarak, proje kapsamında sağlanan desteğin ve ön ödemenin aktarılacağı ve geri ödemelerin yapılacağı bir proje özel hesabı açılacaktır.

Proje kapsamında yapılacak ödemelerin Uygulama Esaslarında belirtildiği şekilde proje özel hesabından yapılması esastır. Ancak, kuruluşun proje özel hesabı dışındaki diğer banka hesabından proje kapsamındaki harcama ve giderlere karşılık olarak yaptığı ödemeler için proje özel hesabından kuruluşun diğer banka hesabına gerekli açıklamalar yapılarak virman yapılması proje özel hesabından yapılan ödeme olarak kabul edilir. Virman işleminin en geç Denetim Raporu tarihine kadar yapılması gerekir. Kasadan yapılan ödemeler desteklenmez.

Kuruluş öz kaynak katkısını ve Katma Değer Vergisini proje özel hesabına aktararak harcamaların tamamını proje özel hesabından da yapabilir.

Kuruluş tarafından proje özel hesabına ilişkin yapılan IBAN değişiklik talebi kabul edilmez.

Proje destek sürecinde nitelik ve nicelik değişiklikleri olması durumunda kuruluş tarafından yukarıda belirtilen kapsamda ödemesi yapılarak TÜBİTAK'a beyan edilebilir. Bu tür değişiklikler TÜBİTAK tarafından değerlendirildikten sonra uygun bulunması halinde destek kapsamına alınabilir. Kuruluşun kendi öz kaynakları ile yaptığı bu tür harcama ve giderlerin TÜBİTAK tarafından uygun görülmemesi durumunda TÜBİTAK'ın herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

11. DESTEKLENEN VE DESTEKLENMEYEN GİDER KALEMLERİ:

11.1. Desteklenen Giderler:

Proje kapsamında desteklenen giderler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Personel giderleri
- b) Seyahat giderleri
- c) Danışmanlık giderleri
- ç) Hizmet alımı giderleri

- CE, kalite belgelendirme ve sertifikasyon giderleri desteklenebilir.
- Sermaye şirketlerinin ekonomik fizibilite raporu hazırlanması için hizmet alması ve raporunu da proje önerisi ekinde sunması durumunda söz konusu gider Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutar kadar desteklenir.

- Proje kapsamında satın alımı gerçekleştirilen her bir alet/teçhizat taşıma, kullanım vb. risklere karşı proje süresince sigortalanmalıdır. Bu sigorta gideri hizmet alımı kapsamında proje bütçesine dahil edilebilir.
- Lisanslanan patentli teknolojilerin olgunlaştırılması ve bu teknolojilerin yeni ürün ve süreçlere dönüştürülmesi ile ilgili faaliyetler bu çağrı kapsamındadır. Kuruluşların üniversite, araştırma kurumu, teknoloji geliştirme bölgesi şirketi gibi teknoloji sağlayıcılara ödeyecekleri lisans ya da devir bedelleri 1702 Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı kapsamında ayrıca desteklenebilecektir.
- Projede hedeflenen Yeşil Dönüşüm Göstergelerinin doğrulanmasına yönelik hizmet alımı yapılabilir. Bu gider proje bütçesine dahil edilebilir.

d) Alet, teçhizat, yazılım, yayın alım giderleri

e) Malzeme ve sarf giderleri

11.2. Desteklenmeyen Giderler:

1801-Sanayi Ar-Ge projeleri İçin Geri Ödemeli ve Hibe Destek Programı Uygulama Esaslarında belirtilen giderler ve aşağıdaki giderler desteklenmemektedir:

- Ortaklı projelerde kuruluşların birbirinden aldığı danışmanlık ve hizmet alımı giderleri
- Patent, faydalı model, tasarım, coğrafi işaret ve marka tescil giderleri (Bu kapsamda sunulacak giderler için 1602 TÜBİTAK Patent Destek Programı'na başvuru yapılması halinde destek verilebilecektir.)
- Kuruluşun "10. PROJE ÖZEL HESABI VE ÖDEMELER" bölümünde belirtilen hususlara uygun olarak ödemesi yapılmayan harcama ve giderler

12. DESTEK ORANI⁴:

Kabul edilen bütçenin büyük ölçekli kuruluşlar için %70'i, KOBİ'ler için %80 ve deprem bölgesindeki KOBİ ölçeğindeki kuruluşlar için %90'ı TÜBİTAK tarafından geri ödemeli destek olarak kuruluşa ödenecektir. Kalan kısım ise kuruluş tarafından öz kaynakları ile karşılanacaktır. Öz kaynak katılım oranı ve geri ödemeli destek oranı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	Kabul edilen bütçeye uygulanacak oranlar	
	Öz kaynak katılım oranı	Geri ödemeli destek oranı
BÜYÜK	%30	%70
KOBİ	%20	%80
Deprem bölgesindeki KOBİ	%10	%90

⁴ Proje başvuru tarihindeki kuruluş ölçeği dikkate alınır.

13. GERİ ÖDEMELİ DESTEĞİN HİBEYE DÖNÜŞME ORANI

Projenin son dönem değerlendirmesi sonrası nihai geri ödemeli destek tutarı belirlenir.

Proje sonunda yapılacak değerlendirmeye göre projenin başarı ile tamamlandığının tespiti durumunda nihai geri ödeme tutarının bir kısmı hibeye dönüştürülecektir. Bu durumda uygulanacak oranlar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Geri ödemeli destek tutarına uygulanacak oranlar				
	Temel oranlar		Başarı koşullarının sağlanması halinde	
	Geri ödemeli destek tutarının hibeye dönüşme oranı	TÜBİTAK'a yapılacak ödeme oranı	Geri ödemeli destek tutarının hibeye dönüşme oranı	TÜBİTAK'a yapılacak ödeme oranı
BÜYÜK	%50	%50	%70	%30
KOBİ	%60	%40	%80	%20

Proje sonunda hesaplanan geri ödemeli destek tutarına hibeye dönüşme oranı uygulanarak bulunan tutar hibeye dönüştürülür. Hibeye dönüştürülmeyen tutar ise kuruluştan taksitler halinde tahsil edilir.

Yeşil Dönüşüm Göstergelerine geri ödeme süresi içerisinde ulaşılması halinde hibeye dönüştürülen tutar ve geri tahsil edilecek tutar güncellenir ve kuruluşa yeni ödeme planı iletilir.

14. PROJENİN BAŞARI İLE TAMAMLANMA KOŞULLARI

Projenin başarı ile tamamlanmış olması için aşağıda tanımlanan ve projede hedeflenmiş olan Yeşil Dönüşüm Göstergelerinden (YDG) en az birinin proje sonunda karşılanmış olması gerekmektedir. Yeşil Dönüşüm Göstergelerinden hangisinin hedeflendiği proje önerisinde tanımlanmalı, proje sonunda bu hedefe ulaşıldığının doğrulanması için hangi iş paketi kapsamında nasıl bir yöntem izleneceği belirtilmelidir. Proje sonunda veya proje tamamlandıktan 1. yıl veya 3. yıl sonunda belirlenen hedeflere ulaşıldığının doğrulanması halinde proje başarı ile tamamlanmış olarak değerlendirilecektir. Bu çalışma için uzman kurum ve kuruluşlardan hizmet alımı yapılabilir. Hizmet alım gideri proje bütçesine dahil edilebilir.

Geri ödemeli desteğin hibeye dönüşme oranının belirlenmesinde kullanılacak başarı kriterleri şu şekildedir:

YDG 1: Üretim birimi başına elektrik tüketiminde azalma (en az %10)

YDG 2: Üretim birimi başına su tüketiminde azalma (en az %10)

YDG 3: Geri dönüştürülemeyen atık miktarında azalma (en az %10)

YDG 4: Yenilikçi yeşil teknoloji çözümlerinin geliştirilmesi

Ayrıca, proje önerisinde YDG 1 ve YDG 2 için mevcut tüketimler ve hedeflenen tüketim miktarları, YDG 3 için mevcut atık miktarı ve hedeflenen değer, YDG 4 için ise iyileştirilmesi hedeflenen parametrenin mevcut değeri ve hedeflenen değer belirtilmelidir.

Yeşil Dönüşüm Göstergeleri hedeflerine ulaşılma durumu izleme sürecinde son dönem raporunda veya proje tamamlandıktan 1. yıl veya 3. yıl sonunda TÜBİTAK'a bildirilmelidir.

15. GERİ ÖDEMELİ DESTEĞİN KURULUŞLARA AKTARILMASI VE TÜBİTAK'A İADESİ:

Proje sözleşmesi ve geri ödemeli destek sözleşmesi imzalandıktan sonra kuruluşlar tarafından 1801 kodlu Uygulama Esaslarının 67 ve 68 inci maddelerine uygun olarak teminat verilmesi gerekmektedir. Kuruluşlardan TÜBİTAK tarafından kabul edilen proje bütçesine göre hesaplanan geri ödemeli destek tutarının %50'si kadar teminat alınır. Ancak işbu duyurunun 24. maddesinde belirtilen şekilde geri ödemeli destek sözleşmesine firma ortağı/ortaklarının "MÜTESELSİL KEFİL/KEFİLLER" olarak imza atmayacak olması durumunda geri ödemeli destek tutarının tamamı için teminat sunulması gerekir. Ortaklı projelerde her bir kuruluştan kendi bütçesi oranında ayrı ayrı teminat alınır. Teminat gönderilmemesi durumunda Uygulama Esaslarındaki hükümler uygulanır. Teminatın süresiz veya en az "proje süresi + geri ödemesiz süre + geri ödeme süresi + 24 ay" süreli olması gerekir.

Kuruluş proje sözleşmesini ve geri ödemeli destek sözleşmesini imzaladıktan sonra sözleşmelerle birlikte 1801 kodlu Uygulama Esaslarının 67 ve 68 inci maddelerine uygun olarak teminatı TÜBİTAK'a gönderir. Proje sözleşmesi ve geri ödemeli destek sözleşmesi TÜBİTAK tarafından imzalandıktan sonra, kuruluş ilk döneme ait geri ödemeli destek tutarını PRODİS üzerinden talep eder. Takip eden dönemlerde kuruluş rapor gönderirken güncel proje bütçesine göre takip eden dönem için ihtiyaç duyduğu geri ödemeli destek tutarını sisteme girer. Kuruluş dönem raporunu TÜBİTAK'a sunduktan sonra TÜBİTAK tarafından teminat tutarı dikkate alınarak geri ödemeli destek ödemesi yapılır.

Bütçe artışı nedeniyle teminatın yetersiz kalması durumunda kuruluşun ek teminat vermesi gerekir. Ek teminat vermeyen kuruluşlara mevcut teminatı dikkate alınarak ödeme yapılır.

TÜBİTAK tarafından kabul edilen bütçe her dönem Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi dikkate alınarak Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık dönemleri için artırılabacaktır.

Ödemelerde, kabul edilen proje bütçesine ek olarak enflasyon farkı, kur artışı vb nedenlerle oluşabilecek maliyet artışları destek kapsamında değerlendirilecektir. Gider kalemlerinde oluşacak diğer değişiklik talepleri mevzuat çerçevesinde ayrıca değerlendirilecektir.

Ek bütçe talebi, dönem raporları (son dönem hariç) ile birlikte veya dilekçe ile TÜBİTAK'a iletilebilecektir. TÜBİTAK tarafından henüz onaylanmamış değişikliklere yönelik yapılacak harcamalar, dönem raporunda beyan edilmesi durumunda yapılacak değerlendirmeye göre kapsama alınabilir.

Alınan desteğin TÜBİTAK'a geri ödemesi proje destek bitiş tarihinden bir yıl sonra başlar. Geri ödeme tutarı, proje destek bitiş tarihinden sonraki 1 yıllık süre içerisinde TÜBİTAK tarafından kuruluşa iletilecek geri ödeme planı çerçevesinde yılda iki taksit olacak şekilde ödenir. Geri ödeme süresi, geri ödemesiz süre dahil en fazla 4 yıldır.

16. ÇAĞRI TAKVİMİ:

Çağrının açılış tarihi*	02 Aralık 2024
Başvuru alma tarihi*	02 Aralık 2024
Kuruluş bazlı ön kayıt** için son tarih	28 Ocak 2025
Çağrı kapanış tarihi***	31 Ocak 2025
Başvurudaki eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması	Eksik bilgi ve belgeler TÜBİTAK'ın belirlediği tarihe kadar tamamlanır.
NOTLAR: * Başvuru yapabilmek için öncelikle kuruluş bazlı ön kayıt başvurusunun TÜBİTAK'a ulaştırılması gerekir. ** Belirtilen tarih, kuruluş bazlı ön kayıt başvurusunun PRODİS üzerinden TÜBİTAK'a gönderilmesi için son tarihtir. Ön kayıt evraklarının çağrı kapanış tarihinden en az bir iş günü öncesinde TÜBİTAK'a ulaşması gerekir. Kuruluş bazlı ön kayıt evraklarındaki eksiklik nedeniyle ön kayıt onayının verilememesi durumunda sorumluluk kuruluşa aittir. Kuruluş bazlı ön kayıt için çağrı açılış tarihinin beklenmesine gerek yoktur. Bu nedenle çağrıya başvuru yapmayı planlayan firmaların zaman kaybetmeden bu işlemi işlemleri gerçekleştirmesi tavsiye edilir. Kuruluş bazlı ön kayıtla ilgili detaylı bilgi aşağıdaki bağlantıda yer almaktadır. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/21566/on_kayit_kullanici_kilavuzu_9_2.pdf Daha önce kuruluş bazlı ön kayıt onayı alan kuruluşların bu işlemi tekrarlamaları gerekmemektedir. *** Proje önerilerinin PRODİS üzerinden gönderileceği son tarihtir. Gönderim için kuruluş bazlı ön kayıt onayı gerekmektedir. ÖNEMLİ HATIRLATMA: Proje önerileri e-imza ile gönderileceğinden, e-imzanın temin edilmesi veya e-imzanın olması durumunda geçerlilik süresinin kontrol edilmesigerekmektedir. E-imza geçerlilik süresinin proje başvurusunun gönderilmesinden önce bitecek olması durumunda yenilenmesi gerekmektedir.	

17. ÇAĞRIYA BAŞVURU KOŞULLARI VE BAŞVURU YAPABİLECEK KURULUŞLAR:

17.1 Çağrıya Türkiye'de yerleşik sermaye şirketleri başvuru yapabilir. Dünya Bankası'nın kısıtlı listesinde yer alan konularda faaliyet gösteren firmalar ve proje konuları çağrı kapsamı dışındadır.

https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/2024-07/Dunya_Bankasi_kisitli_liste.pdf

17.2 Savunma sanayiine yönelik faaliyet gösteren kuruluşlar ya da hedeflenen çıktıları savunma sanayiye yönelik olan kuruluşlar Dünya Bankası kuralları gereği desteklenmeyecektir.

17.3 Aşağıdaki bağlantı adresinde yer alan Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamındaki Ar-Ge ve Yenilik Konuları ile uyumlu olan projeler çağrı kapsamındadır.

https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/2024-03/db-yesil-ar-ge_ve_yenilik_konu_basliklari-v7_1.pdf

17.4 Başvuru yapacak kuruluşların aşağıda belirtilen kriterleri sağlaması gerekmektedir.

- Firmaların tescil tarihi 2 yıl ve üzeri (spin-off'lar ve TÜBİTAK 1512 ve/veya 1812 desteği alarak kurulmuş şirketler hariç) olmalıdır.⁵
- Yürütücü kuruluş en az %75 ortaklıkla özel sektöre ait sermaye şirketi olmalıdır.
- Projenin desteklenmesi halinde teminat verilebileceğine dair bankadan alınacak Referans Mektubu başvuru aşamasında TÜBİTAK'a sunulmalıdır. Referans mektubu tutarı en az önerilen bütçenin kuruluş katkısı hariç kalan kısmının %50'si kadar olmalıdır.
- Her bir kuruluş için son 3 yılın deflate edilmiş ortalama aktif toplamı veya net satışlarının geri ödemeli finansman değerinden büyük olması gerekmektedir.
- Projede yer alacak kuruluşlar, Çevresel ve Sosyal Risk Yönetimi Beyan Formu'nda tanımlanan kriterleri dikkate alarak çalışmalarını çevresel, sosyal ve iş sağlığı/güvenliğine yönelik risklerle ilişkilendirmelidir.
- Başvuru koşullarına uygunluk kriterlerinde değişiklik olması durumunda kuruluş TÜBİTAK'ı bilgilendirmelidir.

17.5 Projenin hedef aldığı kesim yeşil teknoloji, ürün veya süreçlerin geliştirilmesine yönelik yeşil yenilik faaliyetlerinde bulunan Türkiye'de yerleşik özel sektör firmalarıdır. Başvuru yapabilecek kuruluşlar KOBİ'ler ve büyük ölçekli kuruluşlar olabilecektir.

17.6 Proje başvurusu yapıldığında hedeflenen ürünün Teknoloji Hazırlık Seviyesi (THS) en az 5, tercihen THS 6 olmalıdır. THS 5 ve üzerindeki teknolojiler kullanılarak ürün veya ürün gruplarının geliştirilmesi ve THS 9'a getirilerek ticarileştirilmesi bu çağrı kapsamındadır. Yalnızca THS 8 ve THS 9 seviyesinden başlayan çalışmaları kapsayan başvurular çağrı kapsamı dışındadır.

17.7 Başvurulan projelerde, proje başvuru tarihi itibarıyla her bir kuruluşta proje konusu ile ilgili en az lisans derecesine sahip asgari bir proje personelinin

⁵ Başvuru sonrası spin-off durumu TÜBİTAK tarafından değerlendirilecek olup, uygun bulunulması durumunda proje değerlendirmeye alınacaktır.

bulunması beklenmektedir. Proje konusundan farklı bir alanda lisans eğitimi olan çalışanların özgeçmişlerinde proje konusu ile ilgili deneyimlerini sunmaları durumunda deneyimlerinin yeterliliği de dikkate alınır. TÜBİTAK gerekli görmesi halinde proje personellerine ilişkin revizyon açabilir. Revizyon TÜBİTAK'ın belirlediği tarihe kadar tamamlanır. Kuruluş tarafından gerekçeli olarak revizyonda süre uzatımı talep edilmesi durumu ayrıca değerlendirilerek kuruluşa değerlendirme sonucu iletilir.

17.8 Başvuru koşullarını sağlamayan ve TÜBİTAK tarafından belirlenen süreler içerisinde başvuru sahibi tarafından revizyonları tamamlanmayan proje önerileri, hakem değerlendirme süreci başlatılmaksızın doğrudan ret önerisiyle GYK değerlendirmesine sunulur.

17.9 Dünya Bankası (DB) Finansmanı ile desteklenmesi planlanan proje önerilerinin, ulusal çevre mevzuatı gerekliliklerinin yanı sıra DB Çevresel Sosyal (ÇS) Çerçevesi⁶ kapsamında bulunan ÇS Standartlarına⁷ ve DB Grubu Çevre Sağlık ve Güvenlik Kılavuzlarına⁸ (Genel ve Sektöre özel) uygun yürütülmelidir. Proje önerisinin ÇS riskleri, bu alanda uzman danışmanlar tarafından değerlendirilecektir. Proje önerileri kapsamında sunulan ÇS Risk Yönetimi Beyan Formu ile birlikte destekleyici⁹ belgelerin, dokümanların, ve raporların da mutlaka sunulması gerekmektedir.

17.10 Dünya Bankası kredisinden yararlanmak üzere 1801 kodlu Uygulama Esasları kapsamında açılan tüm TEYDEB çağrılarına başvuran kuruluşlar toplamda en fazla 2 proje için (SAYEM başvurusu dahildir) Dünya Bankası kaynaklı geri ödemeli destek alabileceklerdir.

17.11 TÜBİTAK Açık Bilim Politikası doğrultusunda, TEYDEB'in desteklediği tamamlanmış projelerin 11 veri alanı PRODİS'ten paylaşılmaya başlanmıştır. Yeni işbirliklerinin oluşturulmasına yardımcı olmak amacıyla TEYDEB ana web sayfası olan <https://eteydeb.tubitak.gov.tr/teydebanasayfa.htm> linki üzerinde "Tamamlanmış Projeler" seçeneğini kullanarak projelerin aşağıdaki veri alanlarına erişim sağlanabilmektedir. Kullanım kılavuzu takip eden bağlantı adresinde yer almaktadır:

https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/21566/proje_bilgilerinin_webde_yayinlanmasi_kilavuzu.pdf

- Proje Adı
- Kuruluş Adı
- Kuruluş İli
- Proje Başlama / Bitiş Tarihi
- Anahtar Kelimeler
- Bilimsel Teknolojik Faaliyet Alanı

⁶ <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework>

⁷ <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards>

⁸ <https://www.ifc.org/en/insights-reports/2000/general-environmental-health-and-safety-guidelines>

⁹ https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/2024-07/Cevresel_ve_Sosyal_Risk_Degerlendirmesi_Bilgi_Notu.pdf

- Ar-Ge Çalışmalarının Yürütüleceği Sektör
- Proje Çıktılarının Kullanılacağı Sektör
- Projenin Özeti (Kuruluşun Onay Vermesi Durumunda)
- Projenin Amacı (Kuruluşun Onay Vermesi Durumunda)
- Tamamlanmış Projeler için Proje Çıktılarının Teknik Özellikleri (Kuruluşun Onay Vermesi Durumunda)

18. İŞ BİRLİĞİ YAPISI:

Çağrıya tek bir firma başvuru yapabileceği gibi, en fazla 3 ortaklı başvuru da yapılabilir.

19. KISMİ DESTEK UYGULAMASI:

Kuruluşlar için kısmi destek uygulaması yapılmaz.

20. DEĞERLENDİRME SİSTEMATİĞİ:

20.1 Ön değerlendirme sürecinde uygun bulunan projelerin hakem değerlendirme süreci başlatılır. Akademiden, özel sektörden, kamu kurumlarından ve sivil toplum kuruluşlarından hakem görevlendirmesi yapılacaktır. Hakem değerlendirmeleri ziyaretli olarak yapılacaktır. Ayrıca projelerin Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirmesini yapmak üzere TEYDEB bünyesinde görevlendirilen Çevre-Sosyal-İSG Danışmanları firmaları yerinde ziyaret edebilir.

20.2 Aşağıdaki kritik tespitlerin yapılması durumunda proje hakem değerlendirme süreci başlatılmaksızın ret önerisi ile ilgili GYK'ya sunulabilir.

- Proje önerisi çağrı konu ve kapsamına uygun değildir.
 - Proje Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirmesi açısından uygun bulunmamıştır.
 - Başlangıç-bitiş Teknoloji Hazırlık Seviyesi çağrıda belirtilen kapsamda değildir.
 - Projede seçilen Yeşil Dönüşüm Göstergesi proje faaliyetleri ile ilişkilendirilememiştir.
 - NACE kodu çağrı kapsamına uygun değildir.
 - Proje konusu çağrı duyurusunda belirtilen Ar-Ge ve Yenilik Konu Başlıkları kapsamında değildir.
 - Proje çağrıda belirtilen Uygunluk Kriterleri (Ortaklık Yapısı, Banka Referans Mektubu, Finansal Uygunluk) açısından uygun bulunmamıştır.
- Proje daha önceden yapılmış bir Ar-Ge çalışmasının devamı niteliğinde değildir. Firma bu çalışmaya ilk defa bu proje kapsamında başlayacaktır.
- Proje üretim altyapısı oluşturmaya yönelik yatırım projesidir.
- Proje başvuru tarihi itibarıyla proje ekibinde, proje konusu ile ilgili en az lisans derecesine sahip firma çalışanı bir proje personeli yoktur.

- Proje konusundan farklı bir alanda lisans eğitimi olan çalışanların özgeçmişlerinde proje konusu ile deneyimlerini sunmaları durumunda deneyimlerinin yeterliliği de dikkate alınacaktır.
 - Proje önerisinde sunulan bilgiler projenin değerlendirilebilmesi için yetersizdir, kısıtlı düzeyde bilgi sunulmuştur.
 - Projede gerçekleştirilecek Ar-Ge faaliyetleri ile sunulan gider kalemleri nitelik ve nicelik olarak uyumlu değildir, gerçekçi bir bütçe planlaması yapılmamıştır. Bütçe kalemlerinin büyük çoğunluğu Ar-Ge çalışmalarına katkısı olmayan gereksiz ve fazla taleplerden oluşmaktadır.
- 20.3** Hakem değerlendirmesi sonrasında ikinci maddede belirtilen kritik tespitlerin yapılması durumunda projeler kurulda puanlama yapılmaksızın reddedilir.
- 20.4** Projelerle ilgili hakem ve kurul değerlendirmeleri esas alınarak proje puanı oluşturulur.
- 20.5** Aşağıdaki kriterleri sağlayan projelere, 100 puan üzerinden yapılan hakem değerlendirmesine ilaveten ek puan verilecektir. Ek puan şartları ile ilgili detaylar 21. Çağrıya Dair Özel Koşullar bölümünde verilmiştir.

- Geçmişte desteklenen TÜBİTAK projelerinin ticarileşme performansı (Kurul değerlendirmesine bağlı olarak 5-10 puan arası)
- Firmanın uluslararası fonlara proje başvurusunda bulunmuş olması (5 Puan)
- 1702 Patent Lisans çağrıları çerçevesinde desteklenmiş projelerin devamı niteliğindeki proje başvurusu olması (5 Puan)
- Dezavantajlı ve kırılğan gruplarda yer alması (2-15 Puan)

20.6 Projelerin puanı ve Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirme sonucu ile çağrı bütçesi dikkate alınarak projeler için nihai karar verilir.

21. ÇAĞRIYA DAİR ÖZEL KOŞULLAR

- 21.1** Proje başvuru sayısı üst limiti bu çağrı dönemi için kuruluş başına en fazla 2 proje önerisi olarak belirlenmiştir. Bir kuruluş, çağrıya en fazla 2 proje önerisi ile başvuru yapabilir.
- 21.2** Firmanın daha önce desteklenmiş projelerinde elde ettiği ticari kazanımlar; proje önerisinde sunulan bilgiler ve hakem değerlendirmeleri dikkate alınarak ilgili Grup Yürütme Kurulunda değerlendirilecektir. Değerlendirme sonucuna göre geçmişte TÜBİTAK tarafından desteklenen projelerine ait çıktılarının başarı ile ticarileştirilmesini sağlamış firmaların projelerine 5 ila 10 puan arası ek puan sağlanacaktır. Başvurusu yapılan proje önerisinin hak ettiği puanı almasını sağlamak için geçmişte tamamlanmış TÜBİTAK projelerinin tamamı hakkında bilgi verilmesi ve bu projelerde elde edilen ticari kazanımların sayısal değerlerle belirtilmesi önem arz etmektedir. Ortaklı projelerde muhatap kuruluşun geçmiş projelerinin ticarileşmesi esas alınacaktır.

21.3 Uluslararası fonlara başvurularla ilgili bilgiler ve başvuru dokümanları proje eklerinde sunulmalıdır. Ek puan alınabilmesi için ilgili başvuru dokümanının ekler kısmında sunulması gerekmektedir. TÜBİTAK 1509/1709 Programına yapılan uluslararası proje başvuruları için başvuru dokümanı sunulmayabilir.

21.4 Dezavantajlı ve Kırılgan Gruplar, projenin etkilerinden olumsuz etkilenme olasılığı daha yüksek olan ve/veya bir projenin faydalarından yararlanma becerileri diğerlerinden daha sınırlı olan gruplardır. Bu tür grupların yararlanıcı olması için ek puan sistemi uygulanacak olup mevcut boşlukların giderilmesi hedeflenmektedir. Bu nedenle aşağıda tanımlanan özelliklere sahip kuruluşları içeren projelere öncelik verilecektir:

Dezavantajlı gruplar:

- Kuruluş sahibinin veya yöneticilerinin kadın olduğu kuruluşlar (2 puan)
Firmanın hissedarları arasındaki kadın hissedarların payı (en az %50) veya firmanın yönetimindeki üst düzey kadın yöneticilerin oranı (en az %50) dikkate alınacaktır.
- Genellikle yeşil teknolojilerin kullanıcısı olan sınırlı Ar-Ge kapasitesine sahip kuruluşlar (2 puan)

Kırılgan gruplar:

- Genç girişimler: 5 yıldan daha az faaliyette olan işletmeler (2 puan)
- Ar-Ge faaliyetlerine yeni başlayan firmalar (2 puan)
- Az gelişmiş bölgelerdeki işletmeler: Büyükşehir sınırları dışında yerleşik işletmeler (Büyükşehirlerin sınırları dışında yerleşik olan kuruluşlardır (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının teşvik uygulamalarında belirlenmiş olan 6. Bölgedeki kuruluşlara 5 puan, 5. Bölgedeki kuruluşlara 4 puan, 4. Bölgedeki kuruluşlara 3 puan, 3. Bölgedeki kuruluşlara 2 puan, 2. Bölgedeki kuruluşlara 1 puan verilecek ve ortaklı bir proje ise projede yer alan tüm kuruluşların puanı toplanarak kuruluş sayısına bölünecektir.))
- Deprem bölgelerindeki kuruluşlar (2 puan)

22. DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ:

22.1 Çağrıya sunulan tüm projeler ön uygunluk kontrolünden geçirilecektir. Ön uygunluk kontrolünden geçemeyen projeler ret önerisi ile doğrudan GYK gündemine alınacaktır. Ön uygunluk kontrolünde aşağıdaki kontroller yapılacaktır:

- Projenin daha önceden yürütülen bir çalışmanın devamı niteliğinde olması durumuna ilişkin olarak sunulan önceki projeye ilişkin bilgilerin yeterliliği
- Firmanın faaliyet alanının ve proje konusunun Madde 17.1'de belirtilen Dünya Bankası'nın kısıtlı listesinde olması durumu
- Çevresel ve Sosyal durum değerlendirmesi
- Banka Referans Mektubu'nun uygunluğu
- Kuruluşun ortaklık yapısının uygunluğu

22.2 Ön uygunluk kontrolünden geçen başvurular, Uygulama Esaslarının 24'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirtildiği üzere üç ana boyut altında değerlendirilir. Projelerin değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınarak karar oluşturulur;

- Projenin endüstriyel Ar-Ge içeriği, teknoloji düzeyi ve yenilikçi yönü
- Proje planı ve kuruluşun altyapısının uygunluğu
- Proje çıktılarının ekonomik yarara ve ulusal kazanıma dönüşebilirliği

23. SATIN ALMA KURALLARI VE FİNANSMAN ANLAŞMA KURALLARI

Proje kapsamında yapılacak satın alma, muayene ve kabul işlemleri, kuruluşların tabi oldukları mevzuat ve uygulamaları çerçevesinde gerçekleştirilir. Proje kapsamında satın alımı gerçekleştirilen her bir alet/teçhizat taşıma, kullanım vb. risklere karşı proje süresince sigortalanmalıdır. Bu sigorta gideri proje bütçesine dahil edilebilir. Sigorta gideri proje bütçesine dahil edilmemiş olsa dahi dönem raporlarında sunulması durumunda desteklenir. Proje kapsamında satın alınan taşınırlar kredi geri ödemesi tamamlanana kadar kuruluş tarafından satılamaz.

24. SÖZLEŞMELERİN İMZALANMASI

24.1. Proje kapsamında kuruluşlarla TÜBİTAK arasında proje sözleşmesi ve geri ödemeli destek sözleşmesi imzalanacaktır. Ortaklı projelerde proje ortakları ile tek bir proje sözleşmesi imzalanacaktır. Ancak, geri ödemeli destek sözleşmesi projede yer alan her bir kuruluşla ayrı imzalanacaktır.

24.2. Geri ödemeli destek sözleşmesini kuruluşta en az 2/3 oranında hisseye sahip firma ortağı/ortakları da “MÜTESELSİL KEFİL/KEFİLLER” olarak imzalayacaktır. Ancak, geri ödemeli destek tutarının tamamı kadar teminat verilecek olması durumunda MÜTESELSİL KEFİL/KEFİLLER geri ödemeli destek sözleşmesini imzalamayacaktır.

25. İZLEME

25.1 Takvim yılı içerisinde iki dönem tanımlanmıştır. Birinci dönem 1 Ocak–30 Haziran, ikinci dönem 1 Temmuz–31 Aralık tarih aralıklarını kapsar. Yapılan çalışmalar, öngörülen hedefe göre ilerleme durumu ve giderler, Dönem Raporları ile TÜBİTAK'a sunulur.

25.2 Dönem Raporunda aşağıdaki belgeler olacaktır:

- i. Teknik rapor
- ii. MM Raporu
- iii. Gider Formları
- iv. İlgili dönemde ticarileşme gerçekleştirildiği belirtiliyorsa Ticarileşme Raporu
- v. Projenin son döneminde, Dönem Raporuna ilave olarak Proje Sonuç Raporu ve Ticarileşme Planı

25.3 Projenin dönem raporu, izleyici görüşleri ve proje önerisi dikkate alınarak gerektiğinde GYK tarafından izlenir.

26. DESTEK SONRASI İZLEME

26.1 Ticarileşme İzleme

Proje destek süresi bittikten sonra başlayan, proje çıktılarının ticarileşme durumunun takibi amacıyla en fazla 60 ay olacak ve süresi TÜBİTAK tarafından değiştirilebilecek şekilde bir süreç işletilir. Bu süreç Ticarileşme başarısının uzun vadeli takip edileceği bir süreç olup üç dönem şeklinde tanımlanmıştır. Birinci ticarileşme dönemi proje destek bitiş tarihinden sonraki birinci yılın sonunu, ikinci ticarileşme dönemi proje destek bitiş tarihinden sonraki üçüncü yılın sonunu, üçüncü ticarileşme dönemi proje destek bitiş tarihinden sonraki beşinci yılın sonunu ifade eder.

26.2 Yeşil Dönüşüm Göstergesi İzleme

Proje destek süresi bittikten sonra 1. ve 3. yıllarda projede hedeflenen Yeşil Dönüşüm Göstergelerinin gerçekleşme durumu Yeşil Dönüşüm Göstergeleri İzleme Raporu ile TÜBİTAK tarafından takip edilir. Yeşil Dönüşüm Göstergelerine bu izleme sürecinde ulaşılmaması halinde hibeye dönüştürülecek tutarda güncelleme yapılabilir.

27. BAŞVURU İÇİN GEREKLİ BELGELER:

Proje başvurusu TÜBİTAK'a PRODİS üzerinden çevrimiçi gönderilir ve aşağıdakileri içerir:

- I. Proje Önerisi (PRODİS üzerinden elektronik olarak doldurulacaktır.)
- II. Ekonomik Fizibilite Raporu (Proje bütçesi 19 Milyon TL üstü projeler için yüklenmesi zorunludur. Proje Önerisi ekidir.)
- III. Çevresel ve Sosyal Risk Yönetimi Beyan Formu (Proje Önerisi ekidir.)
- IV. Banka [Referans Mektubu](#) (Proje Önerisi A.3 Bölümüne yüklenecektir.)
- V. Kesinleşmiş Son Yıla Ait Kurumlar Vergisi Beyannamesi (Proje Önerisi A.3 Bölümüne yüklenecektir.)
- VI. Yürütücü ve Ortak kuruluşların ortaklık yapısını gösterir belge (Proje Önerisi A.2 Bölümüne eklenecektir.)
- VII. Daha önce KOSGEB desteği ile tamamlanmış bir projenin devamı olarak sunulan projeler için KOSGEB'den alınacak olan projenin başarı ile tamamlandığını gösteren resmi yazı (Proje Önerisi A.1 Bölümüne yüklenecektir.)
- VIII. Spin-off olarak başvuru yapan kuruluşlar [Spin-off Şirket Değerlendirme Formu](#)'nu doldurarak yesilsanayi.basvuru@tubitak.gov.tr adresine göndermelidir. Spin-off şirket olma durumuna ilişkin TÜBİTAK tarafından değerlendirme yapıldıktan sonra başvuruya onay verilecektir. (Formu doldurmadan önce [Spin-off Şirket Bilgi Notu](#)'nu inceleyiniz.)

Bilgi İçin:

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı

TEYDEB Ön Kayıt Birimi:

teydeb.onkayit@tubitak.gov.tr

Başvuru ile ilgili bilgi için:

yesilsanayi.basvuru@tubitak.gov.tr